

Tưởng Nhớ Một Cựu Học Sinh Trường Petrus Trương Vĩnh Ký nhân đọc lại bài thơ *Anh Hùng Vô Danh của Đảng Phương*

Nguyễn Văn Bon

Vào thập niên 40 khi còn theo học bậc tiểu học, tôi đã đọc và học thuộc lòng bài thơ *Anh Hùng Vô Danh*. Có sách ghi tên tác giả bài thơ là Vô Danh, có sách đề tên tác giả là Đảng Phương, Việt Tâm. Không phải riêng tôi, rất nhiều người thuộc lòng bài thơ này từ thuở học trò.

Khi lớn lên theo học bậc đại học, một cơ duyên lý thú cho tôi là được làm học trò của tác giả bài thơ *Anh Hùng Vô Danh*, tức giáo sư Nguyễn Ngọc Huy với bút hiệu Đảng Phương. Có ai ngờ khi viết bài thơ bất hủ ấy, tác giả mới vừa 18 tuổi.

Ông sinh năm 1924, tại Chợ Lớn, nhưng quê quán tại xã Mỹ Lộc, quận Tân Uyên, tỉnh Biên Hòa. Thuở nhỏ theo học cấp tiểu học tại trường làng Mỹ Lộc, trường quận Tân Uyên, rồi học cấp cao đẳng tiểu học ở trường Petrus Trương Vĩnh Ký (Saigon).

Ông là học giả uyên thâm, là nhà mô phạm gương mẫu, là nhà chính trị lỗi lạc, là nhà ái quốc chân chính, là nhà văn và nhà thơ.

Ròng rã hơn bốn mươi năm, qua nhiều hoàn cảnh lịch sử khác nhau, ông đã miệt mài tranh đấu cho nền độc lập của dân tộc Việt Nam và tận hiến đời mình để phục vụ xứ sở. Từ thi ca đến biên khảo, từ hợp tác với chính quyền đến gia nhập đảng phái, từ lãnh đạo các tổ chức chính trị hải ngoại đến vận động các chính khách quốc tế, ông đã tạo ra một ảnh hưởng sâu rộng trong nước và trên thế giới về kiến thức, khả năng lãnh đạo chính trị và quyết tâm tranh đấu cho một tương lai Việt Nam Tự Do Dân Chủ.

(Câu Lạc Bộ Đảng Phương, USA. Giáo Sư Nguyễn Ngọc Huy—Nhà Chí Sĩ Thời Đại, trang 10)

Khi sáng tác bài thơ *Anh Hùng Vô Danh*, tác giả Đảng Phương ghi: “*Tặng những chiến sĩ vô danh tranh đấu cho tổ quốc*”. Trong quá trình dựng nước và giữ nước, những bậc tiền nhân đã đổ biết bao nhiêu xương máu để vun bồi và tô điểm cho mảnh giang san gấm vóc. Họ là những vị anh hùng dân tộc. Anh hùng, theo thi sĩ Đảng Phương không phải chỉ có những người có chiến công hiển hách, có tài năng nổi bật làm những việc phi thường được ghi công trong sách sử, mà còn biết bao nhiêu người, dù mọi tầng lớp, mọi giai cấp đã âm thầm cống hiến đời mình cho quê hương dân tộc, không bao giờ được nhắc đến tên tuổi.

*Họ là những anh hùng không tên tuổi
Sống âm thầm trong bóng tối mông mênh,
Không bao giờ được hưởng ánh quang vinh,
Nhưng can đảm và tận tình giúp nước.*

Họ là những người đem sức lực và tinh thần, cần cù lao động, miệt mài làm việc trong núi thẳm rừng sâu để biến những dãy đất hoang vu cần cỗi thành những mảnh đất màu mỡ, tô bồi thêm cho dãy san hà gấm vóc để lại cho thế hệ mai sau.

*Họ là kẻ tự nghìn muôn thuở trước
Đã phá rừng, xẻ núi, lấp đồng sâu
Và làm cho những đất cát hoang vu
Biến thành một dãy san hà gấm vóc*

Trên bước đường Nam Tiến, họ là những người can đảm không ngại gian nguy, hiểm hóc, băng rừng vượt núi khai sơn phá thạch mở rộng bờ cõi giang sơn.

*Họ là kẻ không nài hiểm hóc,
Không ngại xa, hăng hái vượt trùng sơn
Để âm thầm chuẩn bị giữa cô đơn
Cuộc Nam Tiến mở giang san lớn rộng.*

Khi Tổ Quốc lâm nguy trước họa xâm lăng của ngoại bang, khi quê hương dân tộc quần quai dưới ách thống trị của quân thù, họ là những người sẵn sàng quên bản thân, bất chấp hiểm nguy gia nhập vào đoàn quân, hiên ngang chống giặc trên tuyến đầu, hoặc họ là những người đấu tranh trên mọi chiến tuyến không nài gian nan khó nhọc cho dù xương tan thịt nát để bảo vệ Tự Do cho Tổ Quốc.

*Họ là kẻ khi quê hương chuyển động
Dưới gót giày của những kẻ xâm lăng,
Đã xông vào khói lửa, quyết liều thân
Để bảo vệ tự do cho Tổ Quốc,
Trong chiến đấu, không nài muôn khó nhọc,
Cười hiểm nguy, bất chấp nỗi gian nan,
Người thất cơ đành thịt nát xương tan
Nhưng kẻ sống lòng son không biến chuyển.*

Họ là kẻ anh hùng không tên tuổi, là những người một lòng một dạ hy sinh cho Tổ Quốc dân tộc, không tính toán vụ lợi. Khi đất nước không còn binh đao khói lửa, họ vui vẻ trở về cuộc sống bình thường nơi làng quê thôn xóm, không màng công danh lợi lộc. Họ âm thầm tiếp tục cống hiến đời mình cho đất nước lúc thanh bình. Họ đổ mồ hôi trên đồng sâu núi thẳm, trong hăng xướng, công trường, họ miệt mài lao động trong mọi lãnh vực, vui hưởng cuộc sống thanh đạm bình thường.

*Và đến lúc nước nhà vui thoát hiểm,
Quyết khước từ lợi lộc với vinh hoa,
Họ buông gươm quay lại chốn quê nhà
Để sống lại cuộc đời trong bóng tối.*

Họ là những người yêu nước chân thành, xả thân cho đất nước trong thời chiến cũng như thời bình. Họ dâng cả cuộc đời trong sạch, hy sinh cho dân tộc.

*Họ là kẻ anh hùng không tên tuổi
Trong loạn ly như giữa lúc thanh bình
Bền một lòng dũng cảm, chí hy sinh
Dâng đất nước cả cuộc đời trong sạch.*

Họ là những người con yêu của Tổ Quốc, không màng bia đá đề tên, không mong cầu sử sách ghi công. Trong số họ, có những người ra đi chẳng bao giờ trở lại, máu của họ đã đổ và thịt xương đã vùi chôn nơi hoang lạnh, không người thăm

viếng khói hương.

*Tuy công nghiệp không ghi trong sử sách,
Tuy bảng vàng bia đá chẳng đề tên,
Tuy mồ hoang xiêu lạc dưới trời quên
Không ai đến khấn nguyện dâng lễ vật.*

Thật vậy, đối với họ niềm tự hào to lớn là được cống hiến và hy sinh cho quê hương, dân tộc. Nếu họ phải nằm xuống vì bảo vệ non sông thì máu và thịt xương của họ trở về cùng đất Mẹ, những linh hồn của họ hòa hợp làm nên hồn thiêng Sông Núi.

*Nhưng máu họ đã len vào mạch đất,
Thịt cùng xương trộn lẫn với non sông.
Và anh hồn cùng với tâm tình trung
Đã hòa hợp làm linh hồn giống Việt.*

Bài thơ hùng tráng của Đặng Phương đã làm xúc động lòng người. Đây là bản tuyên ngôn vinh danh lòng yêu nước của những chiến sĩ vô danh đã hy sinh cho quê hương đất nước. Những vị anh hùng không tên tuổi là những người đầy lòng can đảm và nhiệt tâm, dũng cảm, hy sinh đời mình cho đất nước mà không mơ đến phú quý vinh hoa.

*Họ là những người nhất định ở tiền khu,
Lãnh vai trò ngăn sóng quét mây mù
Và phá lối mở đường cho cả nước,
Để tiếp tục công nghiệp người đi trước,
Để bảo toàn đời sống kẻ sinh sau;
Là những người khinh khổ cực đờn đau
Dám liều mạng hy sinh cho nòi giống.*

(Đặng Phương: *Quyết Sống*)

**Xin thấp nén tâm hương kính dâng hương
hồn những bậc Anh Hùng Dân Tộc và tưởng
niệm nhà thơ Đặng Phương Nguyễn Ngọc
Huy.**

Nguyễn Văn Bon